

Warszawa, 15.05.2019

Protokół z posiedzenia komisji ds. habilitacji doktora Pawła Bielewicza

Zebranie komisji ds. habilitacji doktora Pawła Bielewicza odbyło się 15 maja 2019 roku w Centrum Astronomicznym PAN im. M. Kopernika w Warszawie. Wzięli w nim udział wszyscy członkowie komisji czyli (kolejność alfabetyczna): prof. dr hab. Marek Biesiada (członek komisji), dr hab. Michał Chodorowski (członek komisji), prof. dr hab. Marek Demiański (recenzent, łączność skype), prof. dr hab. Ewa Łokas (recenzent), dr hab. Arkadiusz Olech (sekretarz komisji), prof. dr hab. Boudewijn Roukema (recenzent, łączność telekonferencyjna) i prof. dr hab. Marek Szydłowski (przewodniczący komisji).

Tuż przed posiedzeniem, członkom komisji został przedstawiony tekst oświadczenia dr. Bielewicza, który stanowi załącznik do uchwały, jej uzasadnienia i niniejszego protokołu. Najważniejsze fragmenty tego oświadczenia dr Bielewicz przedstawił podczas posiedzenia komisji i są one w dalszej części niniejszego dokumentu.

Posiedzenie otworzył przewodniczący, który przedstawił planowany przebieg spotkania, a następnie poprosił recenzentów o krótkie omówienie swoich recenzji i wyrażenie swojej opinii.

Prof. Demiański zauważył, że habilitant przedstawił prace, które łączą się wspólną i aktualną tematyką dotyczącą ograniczeń topologii Wszechświata. Część prac była pracami zbiorczymi, ale ogólny wkład habilitanta w całość osiągnięcia habilitacyjnego był dominujący. Wg prof. Demiańskiego dr Bielewicz bardzo zyskał na uczestnictwie w projekcie Planck i obecnie jest w pełni przygotowany do samodzielnej pracy naukowej. Zaprezentowane wyniki oraz ogólny dorobek kandydata w pełni wystarczają do nadania mu stopnia doktora habilitowanego.

Prof. Ewa Łokas zgodziła się z tym, co powiedział prof. Demiański. Dodała, że praca habilitacyjna dr. Bielewicza zawiera wiele ciekawych wyników i jej zdaniem rezultaty oparte o analizę anizotropii polaryzacji są nawet ciekawsze niż te uzyskane z danych temperaturowych. Jeśli chodzi o zastrzeżenia, zauważyła ona że kandydat po 2013 roku opublikował tylko jedną pracę, w której był pierwszym autorem. Dodatkowo stwierdziła, że dr Bielewicz nie zbudował dotąd zespołu badawczego. Mimo tego, jej zdaniem, rozprawa kandydata i jego całościowy dorobek zasługują na wysoką ocenę i prof. Łokas rekomenduje nadanie dr. Bielewiczowi stopnia doktora habilitowanego.

Prof. Boudewijn Roukema uznał prace habilitanta za interesujące i dające zauważalny postęp w zrozumieniu topologii Wszechświata. Wysoko ocenił działalność organizacyjną i dydaktyczną kandydata oraz jego pozostały dorobek naukowy. Zastrzeżenia miał do dwóch rzeczy. Po pierwsze, używane przez habilitanta oprogramowanie nie zostało

upublicznione. Co prawda, nie wymaga tego ustawa, ale w środowisku kosmologicznym i astronomicznym coraz częściej staje się to zwyczajem. Po drugie, podtrzymał zastrzeżenie dotyczące autoplgiatu, a w szczególności dużego fragmentu tekstu, który powtarza się w pracach P2 i P3.

Prof. dr hab. Marek Biesiada zadał pytanie, czy prof. Roukema dobrze ocenia dorobek merytoryczny kandydata. Prof. Roukema potwierdził, że do dorobku merytorycznego nie ma żadnych zastrzeżeń.

Następnie przewodniczący zaprosił na posiedzenie dr. Bielewicza, który miał okazję odnieść się do uwag zgłoszonych w recenzji prof. Roukemy. Dr Bielewicz zauważył, że obie publikacje (P2 i P3) ukazały się w MNRAS, który sprawdza teksty oprogramowaniem antyplagiowym. W trakcie procesowania obu manuskryptów, pod tym względem, nie pojawiły się żadne zastrzeżenia zarówno od redakcji czasopisma jak i od recenzentów prac – widocznie powtórzeń było za mało i nie dotyczyły części merytorycznej. W obecnej sytuacji trudno wytłumaczyć MNRAS w czym leży problem, bo wycofanie prac nie jest możliwe, choćby ze względu na to, że wyniki są poprawne i cytowane, a dodatkowo byłby problem ze zgodą współautorów.

Prof. Marek Szydłowski dodał, że jego zdaniem czymś innym jest plagiat w naukach humanistycznych, gdzie powtórzenie bardzo małego fragmentu tekstu może skutkować naruszeniem praw autorskich, a czymś innym plagiat, w naukach ścisłych i przyrodniczych, gdzie, szczególnie na wstępie pracy, czy przy opisie metody, powszechnie stosuje się powtórzenia.

Zgodził się z tym dr hab. Michał Chodorowski, który zauważył, że uwagi prof. Roukemy wynikają z niezrozumienia koncepcji autoplgiatu i stosowania jego ściślejszej definicji z nauk humanistycznych. W naukach ścisłych, szczególnie w matematyce, bardzo często, przy dowodzie różnego rodzaju twierdzeń, powtarza się całe fragmenty tych samych równań wstępnych wraz z towarzyszącym im opisem. Dodatkowo w naukach fizycznych i biologicznych opis metody jest często dokładnie taki sam dla zachowania konsystencji.

Prof. Roukema zauważył, że w takiej sytuacji nie należało robić obszernych powtórzeń, bo wystarczyłaby referencja do poprzedniej pracy lub cytata.

Prof. Marek Biesiada wyraził zdziwienie, że w recenzji prof. Roukemy powtórzenia ogólnych opisów w dwóch pracach zostały potraktowane jako autoplgiat dyskwalifikujący cały dorobek naukowy habilitanta. W obu pracach znajduje się po prostu obszerny opis metody i na dodatek są tam odnośniki do poprzedniej pracy. Co najważniejsze, wyniki opublikowane w obu pracach są inne, więc nie możemy mówić o autoplgiacie.

Prof. Ewa Łokas zauważyła, że powtarzanie dużych fragmentów prac nie jest zbyt fortunnym działaniem i bezpiecznie jest za każdym razem używać trochę innych słów. Nie miała jednak wątpliwości, że wyniki zaprezentowane w obu pracach są nowe, różne i ich zastrzeżenie odnośnie autoplgiatu nie może dotyczyć.

Prof. Marek Demiański dodał, że jego zdaniem powtarzanie sporych fragmentów poprzedniej pracy nie jest dobrym pomysłem i lepiej byłoby zacytować poprzednią publikację. Nie ma jednak cienia wątpliwości do wyników naukowych i wciąż uważa, że dr Bielewicz zasługuje na stopień doktora habilitowanego. Poza tym omawiane prace nie były pracami jednoautorskimi i inni autorzy zaakceptowali ich formę.

W tym momencie członkowie komisji podziękowali za obecność i wyjaśnienia dr. Bielewiczowi. Prof. Szydłowski zapytał prof. Roukemy czy w świetle wyjaśnień dr. Bielewicza oraz wypowiedzi innych członków komisji nadal podtrzymuje on swoją opinię odnośnie autoplgiatu, czy raczej jest skłonny przychylić się do ocenienia tego jako pewnego rodzaju niezręcznego powtórzenia. Prof. Roukema zauważył, że mamy wybór i możemy jako społeczność kosmologiczna zwrócić się po ocenę tej sytuacji do redakcji MNRAS oraz odpowiedniego ministerstwa.

Prof. Szydłowski stwierdził, że fundamentalną kwestią jest to iż wyniki nie są powtórzone i uznał, że to dobry moment na zakończenie tematu autoplgiatu oraz przejście do omówienia naukowych osiągnięć kandydata. Zaprosił więc do wyrażenia swoich opinii innych członków komisji.

Prof. Biesiada stwierdził, że szczegółowo zapoznał się z dorobkiem kandydata i jego autoreferatem. Uznał, że ocenia go bardzo wysoko. Doświadczenie jakie zebrał dr Bielewicz pracując w misji Planck jest nie do przecenienia i będzie procentowało w przyszłości. W pełni popiera on wniosek o nadanie dr. Bielewiczowi stopnia doktora habilitowanego.

Dr hab. Michał Chodorowski w pełni zgodził się z przedmówcą. W odniesieniu do krytycznych uwag przedstawionych przez prof. Łokas zauważył, że brak prac pierwszoautorskich po 2013 roku wynika z bardzo dużego obłożenia pracą w projekcie Planck. Obecnie, zebrane tam doświadczenie będzie procentować i takie prace na pewno się pojawią. Jeśli chodzi o brak zespołu, to dr Bielewicz jest w trakcie jego tworzenia i będzie w najbliższym czasie promotorem pomocniczym jednego doktoratu.

Dr hab. Arkadiusz Olech wysoko ocenił dorobek naukowy i dydaktyczny kandydata. Liczba jego publikacji, cytowań oraz indeks Hirscha są bardzo wysokie i w pełni uzasadniają nadanie dr. Bielewiczowi stopnia doktora habilitowanego.

Prof. Marek Szydłowski dodał, że polskie środowisko naukowe ma szczęście, że w osobie dr. Bielewicza ma naukowca doświadczonego udziałem w tak ważnej misji jaką był Planck, który na dodatek uprawia kosmologię na najwyższym światowym poziomie i pracując z danymi obserwacyjnymi. Tym samym popiera gorąco wniosek o nadanie dr. Bielewiczowi stopnia doktora habilitowanego.

Na zakończenie sekretarz komisji odczytał projekt uchwały rekomendującej Radzie Naukowej Centrum Astronomicznego PAN im. M. Kopernika nadanie dr. Pawłowi Bielewiczowi stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie astronomii, a przewodniczący, po kilku poprawkach naniesionych przez członków komisji, poddał go

pod głosowanie. Uchwała została przegłosowana jednomyślnie.

Prof. dr hab. Marek Szydłowski
Przewodniczący komisji

Dr hab. Arkadiusz Olech
Sekretarz komisji